

„Stále za vás Bohu děkuji pro milost Boží, která vám byla dána v Kristu Ježíši; on vás obohatil ve všem, v každém slovu i v každém poznání. Neboť svědectví o Kristu bylo mezi vámi potvrzeno, takže nejste pozadu v žádném daru milosti a čekáte, až se zjeví náš Pán Ježíš Kristus. On vám bude oporou až do konce, abyste v onen den našeho Pána Ježíše Krista nebyli obviněni. Věrný je Bůh, který vás povolal do společenství se svým Synem, naším Pánem Ježíšem Kristem.“

(1. dopis Korintským 1:4-9)

„Když se farizeové doslechli, že umlčel saduceje, smluvili se a jeden jejich zákoník se ho otázal, aby ho pokoušel: „Mistře, které přikázání je v zákoně největší?“

On mu řekl: „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.“ To je největší a první přikázání. Druhé je mu podobné: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci.“

Když se farizeové sešli, zeptal se jich Ježíš: „Co si myslíte o Mesiášovi? Čí je syn?“ Odpověděli mu: „Davidův.“ Řekl jim: „Jak to tedy, že ho David v Duchu svatém nazývá Pánem, když praví: ‚Řekl Hospodin mému Pánu: Usedni po mé pravici, dokud ti nepoložím nepřátele pod nohy.‘ Jestliže tedy David nazývá Mesiáše Pánem, jak může být jeho synem?“ A nikdo nebyl s to odpovědět mu ani slovo; od toho dne se ho již nikdo neodvážil tázat.“

(Matoušovo evangelium 22:34-46)

Otázky

Zapněte si rádio a nebo televizi, běží v nich disputace o školství, energetice či životním prostředí. Jistěže velice odborné. Nikam ale nevedou. Střídají se konzervativci s progresivisty a každý si vede svou. Jak se moderně říká, jedni i druzí chtějí ovládnout narativ, způsob vyprávění celého příběhu. Každý se snaží dostat do úzkých samotnou pravdu, aby se ukázalo, že jeho řešení je té pravdě nejbliž. Komentátoři a politologové vyslovují své odhady a možná vysvětlení, některá média ta tvrzení, ten narativ opakují a jiná zase vyvracejí.

Na Ježíšovi se střídali saduceové a farizeové. Dva politické a náboženské směry, dvě strany soupeřící o vliv. Snažili se Pána Ježíše dostat do úzkých a zároveň zesměšnit své protivníky. Teď je zbytečné vykládat, co která z těch stran zastávala.¹ Četli jsme ze 22. kapitoly Matoušova evangelia. Ježíš je v ní dotazován na placení daní. Ptali se farizeové. Odpověď: „Co je císařovo, patří císaři a co Božího, to Bohu.“ zavřela na chvíli ústa tazatelům tohoto typu. Přišli saduceové s logickou otázkou platnosti manželských slibů po vzkříšení.² Ani Ježíš se nepokoušel mluvit o manželství, odpověděl, že na věčnosti není manželský vztah rozhodující, všichni jsou jako andělé. Mají jiné starosti.

Další otázky klade opět strana farizeů. Jeden z ústavních právníků klade základní otázku po nejdůležitějším přikázání, tedy po základu víry. A Ježíš odpovídá dvojřádkem: „Milovat budeš Pána Boha svého... a bližního svého jako sebe samého.“ A výsledkem je opět napjaté ticho.

A naposled - a to je náš dnešní text - se zeptá Ježíš logickou otázkou a zacituje verš z Davidových žalmů (110:1): „*Řekl Pán mému Pánu: Sed' po mé pravici, dokud tvé nepřátele nepoložím za podnož tvých nohou...*“ (22:44) Jak může být Mesiáš synem Davidovým, když je zá-

¹ Saduceové zásadně nevěřili ve zmrtvýchvstání a bylo mezi nimi dost v Zákoně vzdělaných a vlivných lidí ze židovské samosprávy. Ta byla omezena protektorátem Říma, ale být veleknězem, to znamenalo mít velký vliv. Saduceové žili přítomností a nebáli se svazků třeba se stoupenci Heroda či Říma. Farizeové zase byli zastánci zmrtvýchvstání a v tom byli Ježíšovým kázáním blíže. Byli mezi nimi lidé prorockého typu, nespokojení s politickou mocí Říma. Vyhlíželi do budoucnosti, pilovali zbožnost, shromažďovali žáky a věnovali se jim. Někteří z farizeů byli také studovaní právníci, jak se říkalo zákoníci. Ve skutečnosti jsou farizeové otci rabínskému judaismu.

² Pokud vás zaujme, že vycházeli z představy, že žena někomu *patří*, tak se nevzrušujte. Kdyby řekli: „Co pak budou všichni dělat, jak ta paní bude dělit svou lásku a jak by mohla zařadit, aby byla s tím, kterého měla opravdu ráda?“ Ne, oni řeší, komu bude *patřit*.

roveň jeho Pánem? Důležitý je závěr: „A nikdo nebyl s to odpovědět mu ani slovo; od toho dne se ho (Ježíše) již nikdo neodvážil tázat.“ (22:46) A je ticho. Je konec disputací, které nikam nevedou a přítomné posluchače jen unavují. A to až dodnes, když jednotlivé frakce melou svoji. Komu z vás se také ulevilo, když skončila volební kampaň?

Co je v té Ježíšově odpovědi tak důležité?

1. Dobré odpovědi z nebes nemusí být moc logické, nepodléhají našim měřítkům a zvyklostem. Prostě to tak je. Hodně často se potýkáme s otázkami po smyslu nemoci, po tom, jaký smysl dává vážná diagnóza právě u toho a nebo jiného milého a užitečného člověka. Co tím Pán Bůh sleduje, když dopouští to či ono. Jak je možné, že se k moci dostal ten či onen?! A nemáme na to odpověď, tichneme tak, jako Ježíšovo okolí. Nemusíme na všechno odpovědět a není to ostuda. Naopak, je to úlevné, že nemusíme všechno řídit. Východisko není v tom, že jeden druhého ukřičí a argumentuje. Debaty se mají vést k tomu, aby jedna i druhá strana mohla pochopit, co si jedni či druzí myslí a jak přemýšlejí. Řešení a východiska nejsou vždycky na naší straně. Zbývá nám jasná naděje, že to všechno Pán Bůh ani zdaleka nepustil ze svých rukou.
2. Vztahy vyjádřené rodinnými pojmy, například otec a syn, překonávají naše chápání. Však si vezměte učení o Boží Trojici, které v Bibli nikde není v kostce. A přesto jsou v Ježíšově evangeliu jasně dané vztahy Otec a Syn. Ježíšovo krásné vyjadřování o Otci v synovské podřízenosti a pokoře odzbrojuje a je strhujícím příkladem. Na všem se totiž domlouvají a mají mezi sebou čistý stůl. Inspirující! To samozřejmě detailně nepopisuje nebeskou skutečnost, která naše pojmy převyšuje. Stejně tak může být Pán a Mesiáš synem Davidovým a zároveň jeho Pánem.
Když jsme uvěřili a stali se součástí téhle nebeské rodiny, ocitáme se tedy ve světě, kde se nehraje na tituly a pozice ve vládě. Jsme součástí světa, kde se všechno děje tak, jak má a ve vztazích je vzájemná úcta a ohleduplnost. To je ovšem úleva!
3. Tahle disputace také ukazuje, že jsou lidé, zvláště ti pobožní nositelé hodnot, schopni diskutovat o pitomostech a nebo naopak podrážděně komentovat naprosto jasné věci, o nichž není žádná řeč. A přiznejme si: Ani ta Ježíšova otázka nebyla z těch, které by bylo třeba řešit. Jen naznačovala bizarnost celé té debaty. A pokud byste četli další kapitulu našeho evangelia, tak Ježíš pokračuje osmerem „Běda!“ Pokud máte před očima hrozné barokní „Běda!“ plné hněvivého soudu a opovržení, tak zadržte. Slyšeli jste někdy takové typické židovské zalkání: „Ojojjoj...“³ Tak to je přesně ono, protože po těch osmi bolestiplných charakteristikách izraelských elit, jejich inteligence a šlechty, Pán Ježíš pláče nad Jeruzalémem.
Jiným slovy: Nejenom Jeruzalémští, my všichni jsme někomu vzácní, trápí Ho naše nesmyslné jednání o dávno jasných věcech a hloupé disputace o ničem. A sám je bez diskuse tou nadějí, kterou všichni tolik potřebujeme.

Ved' mne od přetvářky k pravdě, od zoufalství k naději.

Ved' mne od strachu k důvěře, od nenávisti k lásce.

Ved' mne od bojů k pokoji, ze smrti do života.

A pokoj Boží, láska jeho Syna a přítomnost Ducha svatého ať nás vede dnes i zítra.

³ Totiž: Výkřik zklamání a výsměch těch, kteří stáli pod křížem zněl stejně jako ono „Běda!“ řecky ouai (ouai) Marek zapsal (15:29) že „Kolemjdoucí pokyvovali hlavami a posmívali se mu: „Aha! řecky ouá (oua) Když umíš zbořit chrám a za tři dny ho postavit, zachraň sám sebe! Slez z toho kříže!“